

С.В. ГАРМАШ, НТУ «ХП»

ВИКОРИСТАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ПРОЕКТУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО- ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ПІДПРИЄМСТВА

У статті обґрунтовується роль інтелектуальних продуктів з логістики, зокрема комп'ютерних програм, у інноваційному розвитку економіки. Увага приділяється аналізу використання процесної моделі системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства на основі комп'ютерних програм візуального моделювання з точки зору реалізації логістичного підходу.

The article deals with the role of intellectual products on Logistics, namely computer programs, in innovative development of economy. It is specially noted the analysis of process model of management system of innovative and investment activity of the enterprise on the base of computer programs of visual modeling from the point view of logistical approach.

Ключові слова: *логістичний підхід, інноваційно-інвестиційний процес, візуальне моделювання.*

Вступ

Загально відомо, що результати інтелектуальної діяльності, знання, досвід і новітні технології – це інтелектуальний запас будь-якого підприємства та регіону і один з головних ресурсів їхнього розвитку, а обмін різними об'єктами інтелектуальної власності сьогодні – це самостійна сфера економічних відношень, тому можна зазначити необхідність використання інтелектуальних продуктів в області логістики для реалізації стратегії логістичного забезпечення інноваційного розвитку економіки в цілому. В цьому полягає актуальність теми дослідження.

Увага цьому питанню приділяли у своїх наукових працях такі вчені, як А.М. Гаджинський, О.В. Гуренкова, Л.Б. Міротін, Д.Т. Новіков, Ю.М. Неруш, Б.К. Плоткін, О.Д. Проценко та ін. Однак у науковій літературі недостатньо приділяється уваги розгляданню проблеми і задачі інноваційного розвитку економіки на основі масового використання інтелектуальних продуктів на мікро- і макроекономічному рівнях.

Задача роботи полягає в обґрунтуванні значення використання процесної моделі системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства.

У якості об'єкту дослідження розглядаються суб'єкти виробництва, обміну (комерціалізації) і споживання інтелектуальних продуктів з логістики, зокрема, інноваційні підприємства.

Одним з напрямків інноваційного розвитку економіки є використання в управлінні інтелектуальних продуктів з логістики, форми, методи і моделі якої дозволяють забезпечити оптимальне управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на мікро- та макроекономічному рівні.

Інноваційну логістику слід розглядати як якісний стрибок у розвитку її традиційних форм, методів і ступеню впливу на макро- та мікроекономічні процеси відтворення продукту, праці і капіталу, А інноваційну систему будь-якого рівня слід розглядати, по-перше, як інноваційно-інвестиційну систему, по-друге, як систему управління, яка охоплює дві підсистеми (підсистему, якою керують та підсистему, яка керує). У якості підсистеми, якою керують, виступає інноваційно-інвестиційний процес.

Схематично систему управління інноваційно-інвестиційними процесами підприємств можна відобразити наступним чином: підсистема, якою керують (основні технологічні процеси, маркетинг, НДДКР, інвестування, закупівля, виробництво); підсистема, яка керує (1) функції і процедури управління (аналіз, організація, планування, контроль, оптимізація), 2) методи управління (експертні, функціонально-логічні, структурні, параметричні та ін.), 3) підсистеми, які забезпечують (нормативно-правова, інформаційна, методологічна, фінансова, логістична та ін.)).

Відома процесна модель інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства співпадає з загальною моделлю процесного управління сучасним підприємством, тобто охоплює його основні та допоміжні бізнес-процеси. У науковій літературі, коли обґрунтовуються стратегії забезпечення логістичного підходу до проектування системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства із застосуванням візуальних моделей процесного управління, розглядається практичне застосування економіко-математичних методів дослідження ринкового попиту сегменту підприємств та організацій на об'єкти інтелектуальної власності у сфері логістики.

Застосування наукового підходу до дослідження і проектування (формування) інноваційно-інвестиційного процесу припускає його моделювання. На практиці розроблено багато моделей управління інноваційними процесами, які можна поділити на кілька типів залежно від структури будування моделі та метода її реалізації. Існуючі моделі інноваційно-інвестиційних процесів мають недоліки, пов'язані як з

вербальним описом його етапів, підпроцесів і взаємозв'язків, так і з низьким рівнем візуалізації, який виключає використання програмних продуктів, а також незначною кількістю інтелектуальних продуктів з логістики, які використовуються.

Вони засновані на теоретичних побудовах, які не завжди використовують сучасні візуальні та економіко-математичні методи комп'ютерного моделювання. Будь-яка модель інноваційно-інвестиційного процесу (лінійна, кібернетична, нелінійна, паралельно-послідовна, соціально-технологічна, логістична та ін.) по суті являє собою систему упорядкованих, взаємопов'язаних та взаємообумовлених його етапів, кожний з яких є відносно автономною підсистемою окремих операцій і процедур і може бути представлений засобами візуального комп'ютерного моделювання процесів.

Результати дослідження

Слід зазначити, що процесна модель системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на основі комп'ютерних програм візуального моделювання має суттєві недоліки з точки зору реалізації логістичного підходу:

- не вирішує задачу оптимізації бізнес-процесів інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства, що характерно для процесного підходу;

- не відповідає на питання про те, які окремі бізнес-процеси інноваційно-інвестиційної діяльності можуть бути віддані на аутсорсинг;

- потребують обліку витрат на окремі бізнес-процеси для оцінки їхньої ефективності, що не дозволяють зробити у повному обсязі існуючі на підприємствах системи бухгалтерського та управлінського обліку;

- потребує використання додаткових програмних продуктів аналізу, прогнозування та оптимізації, крім програмного продукту візуального моделювання бізнес-процесів;

- не вирішує проблему автоматизації планування виробництва, запасів, матеріально-технічного, фінансового та інвестиційного забезпечення відтворення інноваційної продукції.

Висновки

Сьогодні можливі дві стратегії забезпечення логістичного підходу до проектування системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства. Перша стратегія полягає в оптимізації окремих бізнес-процесів загального інноваційно-інвестиційного процесу, оскільки його наскрізна оптимізація, яка найбільш відповідає логістичному підходу до управління

потокними процесами, є складною і трудомісткою задачею, і сьогодні вона не реалізується жодним існуючим програмним продуктом. Основна вимога до оптимізації окремих бізнес-процесів полягає в тому, щоб оптимізація кожного бізнес-процесу проводилась з урахуванням наслідків прийняття цього оптимального рішення у суміжному бізнес-процесі (принцип Белмана). Друга стратегія забезпечення логістичного підходу до проектування системи управління інноваційно-інвестиційними процесами полягає в використанні готових комп'ютерних програм планування ресурсів підприємства, які є сучасним розвитком MRP-систем.

Слід зазначити, що незалежно від обраної стратегії використання логістичного підходу до проектування системи управління інноваційно-інвестиційними процесами підприємства, важливим елементом забезпечувальної підсистеми є інтелектуальні продукти з логістики, а інноваційна інтеграція суб'єктів економічної системи (держава – наука – виробництво – інфраструктура) дозволить вирішити одну з важливих задач світової економіки – значне зниження споживання всіх видів ресурсів (трудових, паливно-енергетичних, мінеральної сировини і матеріалів) на одиницю вартості валового внутрішнього продукту, що є особливо актуальним в умовах тривалої кризи на сучасному етапі існування вітчизняної економіки.

Список літератури: 1. *Гаджинский А.М.* Логистика: Учебник для высших и средних специальных учебных заведений. – 3-е изд., перераб. и доп. М.: ИВЦ «Маркетинг», 2001. 2. *Гаджинский А.М.* Практикум по логистике. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2001. – 180 с. 3. *Гармаш С.В.* Логістична підтримка інноваційної діяльності підприємства. Харків: Видавництво НГУ «ХП», 2009. 4. *Гуренкова, О.В.* Особенности рынка объектов интеллектуальной собственности по логистике [Текст] / *С.В. Носков, О.В. Гуренкова* // Проблемы совершенствования организации производства и управления промышленным предприятием: межвуз. сб. науч. тр. – Вып.2 / отв. ред. Н.А. Чечин, С.А. Ерошевский. – Ч. 2. – Самара: Изд-во Самар. гос. экон. ун-та, 2006. 5. *Гуренкова, О.В.* Эволюция концепций социально-экономического развития общества [Текст] / *О.В. Гуренкова* // Роль высших учебных заведений в инновационном развитии экономики регионов: материалы междунар. науч.-практ. конф., 10-12 кт. 2006 г. Ч. 2 / отв. ред. *А.П. Жабин, Е.В. Зарова.* – Самара: Изд-во Самар. гос. экон. ун-та, 2006. – С. 71-75. – 0,35 печ. л. 6. *Гуренкова, О.В.* Оптимизация структуры продаж интеллектуальных продуктов вуза по логистике [Текст] / *Л.А. Сосунова, О.В. Гуренкова* // Вестн. Самар. гос. экон. ун-та. – Самара, 2007. 7. *Неруш Ю.М.* Логистика: Учебник для вузов. - 2-е изд., перераб. и доп. М.: ЮНИТИ: ДАНА, 2000.

Надійшла до редакції 10.11.2008 р.